

Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό.

Πηγή: NOMOTELEIA

*Όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α΄32)

Άρθρο 1 **Ορισμοί**

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, ισχύουν οι παρακάτω ορισμοί:

α) Ζώο είναι κάθε έμβιος οργανισμός, που συναισθάνεται και κινείται σε ξηρά, αέρα και θάλασσα ή οποιοδήποτε άλλο υδατικό οικοσύστημα ή υδροβιότοπο.

β) Ευζωία είναι το σύνολο των κανόνων, που πρέπει να εφαρμόζει ο άνθρωπος στα ζώα, αναφορικά με την προστασία τους και την καλή μεταχείρισή τους, έτσι ώστε να μην πονούν και υποφέρουν, την παραμονή τους σε χώρο στεγνό, καθαρό και προστατευμένο από τις καιρικές συνθήκες, χωρίς να είναι μόνιμα δεμένα και διαβιούντα εντός ακατάλληλων κατασκευών (π.χ. μεταλλικών), τη φροντίδα για ιατρική περίθαλψη και χορήγηση κατάλληλης τροφής και νερού, την καθημερινή άσκηση ή τον περίπατό τους και γενικά τη μέριμνα για σεβασμό της ύπαρξής τους.

γ) Ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο, που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς.

δ) Δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς είναι κάθε μη άγριο ζώο, που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς και τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και φροντίδα του ιδιοκτήτη, κατόχου, συνοδού ή φύλακά του. Ως ζώα συντροφιάς θεωρούνται και οι σκύλοι, που χρησιμοποιούνται για το κυνήγι, τη φύλαξη ποιμνίων, τη φύλαξη χώρων, την παροχή βοήθειας και προστασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης και οι σκύλοι που χρησιμοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας.

ε) Αδέσποτο ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο συντροφιάς, το οποίο είτε δεν έχει κατοικία είτε βρίσκεται έξω από τα όρια της κατοικίας του ιδιοκτήτη, του κατόχου, του συνοδού ή του φύλακά του και δεν τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και τον έλεγχό τους. Οι κυνηγετικοί και σκύλοι φύλαξης ποιμνίων, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης, κατά τη διάρκεια του κυνηγιού, της εκ-παιδευσής τους, της φύλαξης του ποιμνίου, της έρευνας και της διάσωσης, δεν θεωρούνται αδέσποτα ζώα.

[**Αρχή Τροποποίησης**]**κστ**) Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, που εκδηλώνει απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα, χωρίς να απειληθεί, προς τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. ΣΤ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1(Α) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

ζ) Μικρό ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, το βάρος του οποίου δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) κιλά.

η) Καταφύγιο αδέσποτων ζώων είναι η ειδική εγκατάσταση, που προορίζεται για την περίθαλψη και την προσωρινή παραμονή σημαντικού αριθμού αδέσποτων ή ανεπιθύμητων ζώων συντροφιάς.

θ) Σοβαρό νόσημα είναι κάθε νόσημα άμεσου και υψηλού κινδύνου για την υγεία του ανθρώπου ή ζώου, του ίδιου ή άλλου είδους.

ι) Τσίρκο είναι η προσωρινή υπαίθρια εγκατάσταση, σκηνή ή τέντα, στην οποία πραγματοποιούνται με κερδοσκοπικό σκοπό μουσικοχορευτικές και ακροβατικές παραστάσεις ή άλλου είδους συναφείς εκδηλώσεις για την ψυχαγωγία των ανθρώπων με τη συμμετοχή ή μη ζώων.

ια) Θίασος με ποικίλο πρόγραμμα (βαριετέ) είναι ομάδα ατόμων, η οποία σε μόνιμη ή προσωρινή εγκατάσταση

πραγματοποιεί με κερδοσκοπικό σκοπό και σε εναλλασσόμενη ακολουθία ψυχαγωγικά προγράμματα, παραστάσεις, διασκεδαστικά μικρά κωμικά θεατρικά δρώμενα, τραγούδια, χορό με ποικίλο περιεχόμενο και με τη συμμετοχή ή μη ζώων.

ιβ) Αρμόδιες Αρχές Διαχείρισης της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους είναι οι αρχές εκείνες, που μεριμνούν για την υλοποίηση, τη λειτουργία και την εποπτεία του όλου συστήματος σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους.

ιγ) Αρμόδιες Αρχές Εφαρμογής και Ελέγχου των κανόνων προστασίας των ζώων και του συστήματος και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους είναι οι αρχές εκείνες, που σε επίπεδο Περιφέρειας, Περιφερειακών Ενοτήτων και Δήμων, μεριμνούν για την ορθή εφαρμογή και τον έλεγχο εφαρμογής - σε συνεργασία με τις αρχές της προηγούμενης περίπτωσης ιβ'- του συστήματος της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, καθώς και για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης των κανόνων προστασίας των ζώων.

[**Αρχή Τροποποίησης**]**κιδ**) Αρμόδια όργανα για τη βεβαίωση των παραβάσεων είναι τα όργανα που τις διαπιστώνουν κατά την άσκηση των ελεγκτικών καθηκόντων τους και συγκεκριμένα οι υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας, της Δασικής Υπηρεσίας, των Τελωνείων, των Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ), του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας των κυνηγετικών οργανώσεων.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. ΙΔ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1(Β) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

[**Αρχή Τροποποίησης**]**κει**) Αρμόδιος Φορέας Εκτέλεσης της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση είναι ο κτηνίατρος, που με βάση προβλεπόμενη διαδικασία, με την υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης στη Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πιστοποιείται, αποκτά ειδικό κωδικό πρόσβασης στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής ζώων συντροφιάς, διενεργεί τη σήμανση και καταγράφει τα ζώα συντροφιάς και τους ιδιοκτήτες τους στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση, εκδίδει το βιβλιário υγείας ή το διαβατήριο του ζώου σε περίπτωση που το ζώο θα μεταφερθεί στο εξωτερικό και σε κάθε αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του προσωρινού κατόχου του και ενημερώνει τη βάση με τις απαραίτητες πληροφορίες.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. ΙΔ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1(Γ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 2 **Αρμόδιες Αρχές**

1. Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ζώων και την τήρηση των κανόνων ευζωίας τους είναι η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Αρμόδιες Αρχές Διαχείρισης της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους ορίζονται: α. η Διεύθυνση Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων και Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και β. η Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Αρμόδιες Αρχές Εφαρμογής και Ελέγχου των κανόνων προστασίας των ζώων και του συστήματος της σήμανσης

και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους ορίζονται οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας και οι κτηνιατρικές υπηρεσίες των Δήμων και όπου αυτές δεν έχουν συσταθεί τα Γραφεία Γεωργικής Ανάπτυξης του οικείου Δήμου.

3. Αρμόδιος Φορέας Εκτέλεσης της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση ορίζεται ο κτηνίατρος, που πιστοποιείται με τη νόμιμη διαδικασία, που αναφέρεται στο άρθρο 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 3 Αρμοδιότητες

1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι Αρμόδιες Αρχές Διαχείρισης της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους του άρθρου 2 του παρόντος νόμου έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

Α. Η Διεύθυνση Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων και Εφαρμογών (ΚΑΦΕ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

α) την εισήγηση για την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων, που προβλέπονται στο νόμο αυτόν,

β) την έκδοση εγκυκλίων για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και για κάθε θέμα, που αφορά στα ζώα συντροφιάς,

γ) σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: αα) τον έλεγχο της λειτουργίας της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων, στην οποία καταχωρίζονται τα στοιχεία σήμανσης των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, ββ) τον εμπλουτισμό με τις απαραίτητες πληροφορίες της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους και τη διαρκή αναβάθμισή της και γγ) τη χορήγηση κωδικών πρόσβασης στους κτηνιάτρους, που πιστοποιούνται με τη νόμιμη διαδικασία.

Β. Η Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

α. Την παροχή της απαραίτητης μηχανογραφικής υποδομής (κεντρικοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές, δίκτυο κ.λπ.) για τη λειτουργία της κεντρικής διαδικτυακής ηλεκτρονικής βάσης, στην οποία καταχωρίζονται τα στοιχεία σήμανσης των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, καθώς και την προμήθεια των ανιχνευτών ηλεκτρονικών μέσων σήμανσης, που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4.

β. Την εξασφάλιση της συνεχούς λειτουργίας, την τεχνική υποστήριξη, τη συντήρηση και την προστασία της μηχανογραφικής υποδομής, που υποστηρίζει το σύστημα.

γ. Την υποχρέωση τήρησης αντιγράφων ασφαλείας, ώστε τα στοιχεία, που καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων, να είναι διαθέσιμα για έλεγχο για τρία (3) τουλάχιστον χρόνια.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι Αρμόδιες Αρχές Εφαρμογής και Ελέγχου του συστήματος της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, του άρθρου 2 παράγραφος 2, έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Τη συνεργασία με το Φορέα Εκτέλεσης της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς για το συντονισμό των ενεργειών τους και την παροχή τεχνικών οδηγιών και κάθε είδους υποστήριξη για την πλήρη και ενιαία εφαρμογή της ηλεκτρονικής σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς.

β. Τον έλεγχο και την εποπτεία του Φορέα Εκτέλεσης της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς.

3. Οι Φορείς Εκτέλεσης της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, του άρθρου 2 παράγραφος 3, έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Τη διενέργεια της σήμανσης των ζώων συντροφιάς με τη χρησιμοποίηση των κατάλληλων μέσων ηλεκτρονικής σήμανσης και την καταχώριση των στοιχείων σήμανσης των

ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση και τη διαρκή ενημέρωσή της.

β. Τη μέριμνα για την ενημέρωση με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο των ιδιοκτητών και κατόχων ζώων συντροφιάς για τις υποχρεώσεις τους, όσον αφορά στην εφαρμογή της ηλεκτρονικής σήμανσης των ζώων συντροφιάς και στις απαιτήσεις του παρόντος νόμου για την ηλεκτρονική σήμανση και την καταγραφή των ζώων συντροφιάς.

γ. Την έκδοση σύμφωνου με τα παράρτηματα 2 και 3 βιβλιαρίου υγείας κατά τη σήμανση του ζώου συντροφιάς ή διαβατηρίου, σε περίπτωση που το ζώο θα μεταφερθεί στο εξωτερικό, καθώς και την καταγραφή σε αυτά, ατελώς, της οποιασδήποτε αλλαγής ιδιοκτήτη κατά την κτηνιατρική εξέταση του ζώου ή κατά τον εμβολιασμό του.

Άρθρο 4

Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους - Σήμανση, βιβλιάριο υγείας ή διαβατήριο

1. Στη Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δημιουργείται Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους. Στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση καταχωρίζονται από τους κτηνιάτρους, που έχουν πιστοποιηθεί, τα στοιχεία, που αφορούν στην αναγνώριση των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς (όπως φύλο, χρώμα, ράτσα, απώλεια, παράδοση σε άλλον ιδιοκτήτη, θάνατος) και τα στοιχεία αναγνώρισης του ιδιοκτήτη τους (όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο και αριθμό ταυτότητας ή διαβατηρίου ή ισοδύναμου εγγράφου, όπως δίπλωμα οδήγησης ή ασφαλιστικό βιβλιάριο), καθώς και τηρούνται απαρεγκλίτως οι διατάξεις «περί προσωπικών δεδομένων». Η πιστοποίηση των κτηνιάτρων πραγματοποιείται με την ηλεκτρονική υποβολή αίτησης στη Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τη χορήγηση στον αιτούντα κτηνίατρο κωδικού πρόσβασης στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Εξαιρούνται από την πιστοποίηση αυτή και την πρόσβαση στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση οι κτηνίατροι, υπήκοοι κρατών – μελών της ΕΕ, που παρέχουν προσωρινά και περιστασιακά τις κτηνιατρικές υπηρεσίες τους στην Ελλάδα, σύμφωνα με το π.δ. 38/ 2010 (Α' 78).» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2(Α) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**. Η πιστοποίηση των κτηνιάτρων των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας είναι υποχρεωτική. Στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση εισάγονται λογικοί παράμετροι συσχέτισης του αριθμού των ζώων ανά ιδιοκτήτη, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ευζωία των ζώων και η τήρηση των βασικών υγειονομικών κανόνων.

2. Οι απαιτήσεις για την ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή των στοιχείων των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς εφαρμόζονται και για την ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

3.α. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Η σήμανση κάθε ζώου συντροφιάς είναι υποχρεωτική, συμπεριλαμβανομένων των σκύλων που χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη ποιμνίων.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡ. Α ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2(Β) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**. Η δαπάνη της σήμανσης και της καταγραφής των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς βαρύνει τον ιδιοκτήτη τους και των αδέσποτων τον οικείο Δήμο ή το φιλοζωικό σωματείο ή την ένωση, που μπορούν να προμηθεύονται το ηλεκτρονικό μέσο σήμανσης απευθείας από το εμπόριο. Στην περίπτωση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων (ΑΜΕΑ με ποσοστό αναπηρίας μεγαλύτερο ή ίσο του 80%, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., οι διαβιούντες με το επίδομα της

Πρόνοιας), οι ιδιοκτήτες των ζώων συντροφιάς επιβαρύνονται με το κόστος μόνο του ηλεκτρονικού μέσου σήμανσης και οι υπόλοιπες υπηρεσίες προσφέρονται αζημίως όταν η σήμανση του ζώου πραγματοποιείται στα κτηνιατρεία ή στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους, των Δήμων, των διαδημοτικών κέντρων και των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας.

Για την πραγματοποίηση της ηλεκτρονικής σήμανσης ή την έκδοση βιβλιαρίου υγείας ή διαβατηρίου ο ιδιοκτήτης του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς υποχρεούται να επιδεικνύει στον κτηνίατρο, που έχει πιστοποιηθεί, την αστυνομική του ταυτότητα ή το διαβατήριό του ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο, προκειμένου να επαληθευτούν τα ατομικά του στοιχεία και να αντιστοιχηθεί ο μοναδικός κωδικός σήμανσης του ζώου συντροφιάς με τα ατομικά στοιχεία του ιδιοκτήτη του. Ο διενεργών τη σήμανση πιστοποιημένος κτηνίατρος χορηγεί ατελώς στον ιδιοκτήτη του ζώου βεβαίωση ηλεκτρονικής σήμανσης και καταγραφής, με βάση το υπόδειγμα του Παραρτήματος 1, με τον αριθμό σήμανσης του ζώου, τα χαρακτηριστικά του (φύλο, χρώμα, ράτσα) και τα στοιχεία του ιδιοκτήτη (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο και αριθμό ταυτότητας ή διαβατηρίου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου).

β. Ο Ο.Τ.Α., προκειμένου να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα και λειτουργία των υποδομών του, που σχετίζονται με τη διαχείριση αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων, δύναται να επιβάλει, μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ανταποδοτικό τέλος, το οποίο δεν μπορεί να ξεπερνά το ποσό των τριών (3) ευρώ, ανά σημειόμενο ζώο. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Το προαναφερθέν τέλος εισπράττεται και εντός τριάντα (30) ημερών αποδίδεται στον οικείο Ο.Τ.Α., από τον κτηνίατρο που διενεργεί την πράξη της σήμανσης και καταγραφής του ζώου στη Διαδικτυακή Βάση Δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡ. Β ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2(Γ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

4. Η σήμανση και η αναγνώριση κάθε ζώου συντροφιάς πραγματοποιείται με την τοποθέτηση στην αριστερή εξωτερική πλευρά του τράχηλου του ζώου συστήματος ηλεκτρονικής αναγνώρισης (αποκριτής πομποδέκτης), το οποίο είναι παθητική συσκευή αναγνώρισης ραδιοσυχνότητας μόνο για ανάγνωση, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 11784 και τεχνολογίας HDX ή FDX-B και μπορεί να αναγνωστεί από συσκευή ανάγνωσης συμβατή με το πρότυπο ISO 11785 και καταχωρίζεται στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους. Οι διαθέτες του ηλεκτρονικού μέσου σήμανσης, λιανικής ή χονδρικής πώλησης, υποχρεούνται να διαθέτουν στην ελληνική αγορά ηλεκτρονικό μέσο σήμανσης σύμφωνα με τις παραπάνω απαιτήσεις με οδηγίες χρήσης και στην ελληνική γλώσσα.

5. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Η ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή, η έκδοση διαβατηρίου και βιβλιαρίου υγείας, σύμφωνα με τα υποδείγματα των Παραρτημάτων 2 και 3, πραγματοποιούνται από κτηνιάτρους, που έχουν πιστοποιηθεί, ασκούν νόμιμα το κτηνιατρικό επάγγελμα στην Ελλάδα και διαθέτουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος/βεβαίωση συνδρομής νομίμων προϋποθέσεων έναρξης άσκησης του γεωτεχνικού επαγγέλματος από το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ), Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και κτηνιατρείο που λειτουργεί νόμιμα.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2(Δ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

Στην περίπτωση που η σήμανση των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς πραγματοποιείται σε κτηνιατρείο ή διαμορφωμένο χώρο που ανήκει σε Ο.Τ.Α. ή σύμπραξη Ο.Τ.Α., ο ιδιοκτήτης του ζώου εκτός από το κόστος του μέσου ηλεκτρονικής σήμανσης μπορεί να επιβαρύνεται και με πρόσθετο κόστος για την παροχή των υπηρεσιών της

σήμανσης, το οποίο είναι δυνατόν να επιβάλλεται, όταν καθοριστεί με απόφαση του οικείου ή των οικείων Ο.Τ.Α..

6. Οι κτηνίατροι, που πραγματοποιούν την ηλεκτρονική σήμανση των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς, υποχρεούνται να ελέγχουν τη λειτουργικότητα των μέσων ηλεκτρονικής σήμανσης και να χρησιμοποιούν τα μέσα, που πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 4. Σε περίπτωση καταγγελίας για τη διάθεση ή τη χρησιμοποίηση μέσων ηλεκτρονικής σήμανσης, που δεν πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 4, τα πρόσωπα, που διαθέτουν ή χρησιμοποιούν αυτά, υποχρεούνται να παρέχουν πλήρη αποδεικτικά στοιχεία για τη συμμόρφωσή τους με την παράγραφο 4, στις αρμόδιες αρχές ελέγχου και εφαρμογής του συστήματος του άρθρου 2.

[Αρχή Τροποποίησης] «7. Ο ιδιοκτήτης κάθε ζώου συντροφιάς υποχρεούται να ενημερώνει τον κτηνίατρο, που έχει πιστοποιηθεί, για τη μεταβολή των στοιχείων, που έχουν καταχωριστεί στη βάση δεδομένων και αφορούν είτε τον ίδιο (όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο, αριθμό ταυτότητας ή διαβατηρίου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου) είτε το ζώο συντροφιάς, που έχει δηλώσει στο όνομά του (όπως θάνατος, παράδοση σε άλλον ιδιοκτήτη), το αργότερο εντός 15 ημερών από τη μεταβολή, με σκοπό να επικαιροποιούνται οι πληροφορίες της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης. Της προθεσμίας αυτής εξαιρείται η απώλεια, η οποία δηλώνεται εντός 5 ημερών, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 5. Σε κάθε περίπτωση αλλαγής ιδιοκτήτη είναι απαραίτητη η σχετική επισημείωση στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριό του ζώου από τον κτηνίατρο, ατελώς, κατά την ετήσια κτηνιατρική εξέταση του ζώου ή κατά τον εμβολιασμό του, προκειμένου να ενημερώνεται και η Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2(Ε) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

8. Η συμπλήρωση των στοιχείων του βιβλιαρίου υγείας ή του διαβατηρίου του ζώου συντροφιάς πραγματοποιείται χειρόγραφα ή και μέσω της εφαρμογής της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης. Ο μοναδικός κωδικός της Ηλεκτρονικής Σήμανσης του ζώου συντροφιάς εγγράφεται στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριό του ζώου χειρόγραφα ή με την ετικέτα ταυτοποίησης.

[Αρχή Τροποποίησης] «9. Για την αναγνώριση των ιδιοκτητών δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς, που φέρουν ηλεκτρονική σήμανση, τον έλεγχο του βιβλιαρίου υγείας ή του διαβατηρίου και γενικά για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου η Ελληνική Αστυνομία, η Δασική Υπηρεσία, τα Τελωνεία, οι Σταθμοί Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ), το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή και η Θηρο-φυλακή των κυνηγετικών συλλόγων, εφοδιάζονται με τους κατάλληλους ανιχνευτές, η δαπάνη αγοράς των οποίων βαρύνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και έως έναν ανιχνευτή ανά φορέα.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2(ΣΤ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

10. Το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ο Πανελλήνιος Κτηνιατρικός Σύλλογος υποχρεούται να παραδώσει σε ηλεκτρονική μορφή, συμβατή με τη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση, τα στοιχεία των ιδιοκτητών και των κωδικών σήμανσης των ζώων συντροφιάς, που έχει καταγράψει από την ημερομηνία ανάθεσης σε αυτόν της τήρησης Ηλεκτρονικής Βάσης Δεδομένων μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, διατηρώντας πρόσβαση στην προαναφερθείσα βάση με κωδικό πρόσβασης. Επίσης, κωδικός πρόσβασης παρέχεται και στους Ο.Τ.Α., προκειμένου να έχουν τον έλεγχο δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων, στα διοικητικά τους όρια.

11. Η Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους αρχίζει να λειτουργεί ένα μήνα μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται οι όροι δημιουργίας της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης, ειδικότερα τα θέματα, που αφορούν στη διαδικασία πιστοποίησης και χορήγησης κωδικού πρόσβασης στους φορείς εκτέλεσης της σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία της βάσης.

Άρθρο 5 **Υποχρεώσεις ιδιοκτητών δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς**

1. Ο ιδιοκτήτης του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς υποχρεούται:

[Αρχή Τροποποίησης]«α) να μεριμνά για τη σήμανση και την καταγραφή του ζώου του, καθώς και για την έκδοση βιβλιαρίου υγείας πριν εγκαταλείψει το ζώο τον τόπο γέννησής του και οπωσδήποτε μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη γέννηση αυτού ή μέσα σε ένα μήνα από την εύρεση ή απόκτησή του, καθώς και να τοποθετεί σε εμφανές σημείο του περιλαίμιου του ζώου μεταλλική κονκάρδα, η οποία παρέχεται από τους κτηνιάτρους κατά την πραγματοποίηση του αντιλυσσικού εμβολιασμού του.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Α ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3(Α) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14** [[Τέλος Τροποποίησης]/LR id='715258']

β) να δηλώνει μέσα σε πέντε ημέρες την απώλεια του ζώου του σε κτηνίατρο, που έχει πιστοποιηθεί στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους,

γ) να τηρεί τους κανόνες ευζωίας του ζώου και να μεριμνά για την κτηνιατρική εξέτασή του, η οποία αποδεικνύεται από τη σχετική εγγραφή στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριο του ζώου, καθώς και να μεριμνά για την εξασφάλιση άνετου, υγιεινού και κατάλληλου καταλύματος, προσαρμοσμένου στο φυσικό τρόπο διαβίωσης του ζώου, που να του επιτρέπει να βρίσκεται στη φυσική του όρθια στάση, χωρίς να εμποδίζονται οι φυσικές του κινήσεις και η δυνατότητά του για την πραγματοποίηση της απαραίτητης για την υγεία και την ευζωία του άσκησης,

[Αρχή Τροποποίησης]«δ) να εφοδιάζεται με το διαβατήριο του ζώου του, εάν πρόκειται να ταξιδέψει με αυτό στο εξωτερικό και να μεριμνά για την ενημέρωσή του σε κάθε αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του προσωρινού κατόχου του. Το διαβατήριο πρέπει να είναι σύμφωνο με τα Παραρτήματα 2 και 3.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Δ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3(Β) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14** [[Τέλος Τροποποίησης]/LR id='715258']

ε) να μην εγκαταλείπει το ζώο του, ενώ σε περίπτωση που επιθυμεί να αποχωριστεί το ζώο συντροφιάς, πρέπει να γνωστοποιεί στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου του τόπου της κατοικίας του την πρόθεσή του αυτή, να το παραδίδει σε αυτόν και να λαμβάνει από πιστοποιημένο κτηνίατρο αντίγραφο της μεταβολής της εγγραφής του ζώου του στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς, όπου θα αναφέρεται ο Δήμος ως προσωρινός κάτοχος του αδέσποτου πλέον ζώου,

στ) να μεριμνά για τον άμεσο καθαρισμό του περιβάλλοντος από τα περιττώματα του ζώου εκτός αν πρόκειται για σκύλο βοήθειας,

ζ) να μεριμνά για τη στέρωσή τους, εφόσον δεν επιθυμεί τη διατήρηση των νεογέννητων ζώων ή δεν μπορεί να τα διαθέσει σε νέους ιδιοκτήτες,

[Αρχή Τροποποίησης]«η) να προσκομίζει ή αποστέλλει ταχυδρομικά, επί αποδείξει, στον οικείο Δήμο αντίγραφο του πιστοποιητικού ηλεκτρονικής σήμανσης του ζώου του.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΕΡ. Η ΣΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3(Γ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14** [[Τέλος Τροποποίησης]/LR id='715258']

2. Ο κάτοχος του ζώου συντροφιάς ευθύνεται για οποιαδήποτε βλάβη ή ζημιά, που προκαλείται από το ζώο, σύμφωνα με το άρθρο 924 Α.Κ.. Για τα αδέσποτα ζώα

συντροφιάς, εκτός από εκείνα της παραγράφου 5 του άρθρου 9, η αντίστοιχη ευθύνη βαρύνει τον οικείο Δήμο.

3. Ειδικά ο ιδιοκτήτης σκύλου: α) μεριμνά για να γίνεται ο περίπατος σκύλων πάντα με συνοδό, β) οφείλει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μην εξέρχεται ελεύθερα ο σκύλος του από το χώρο της ιδιοκτησίας του και εισέρχεται σε χώρους άλλων ιδιοκτησιών ή σε κοινόχρηστους χώρους. [Αρχή Τροποποίησης]«γ) για την αποφυγή ατυχημάτων υποχρεούται κατά τη διάρκεια του περιπάτου να κρατάει το σκύλο του δεμένο και να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτόν. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και για τον οποιοδήποτε συνοδό του ζώου, πέραν του ιδιοκτήτη του.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΕΡ. Γ ΣΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3(Δ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14** [[Τέλος Τροποποίησης]/LR id='715258']

4. Ο ιδιοκτήτης κυνηγικού σκύλου κατά τη διάρκεια του κυνηγιού ή την οποιαδήποτε μετακίνησή του μαζί με το σκύλο του για το σκοπό αυτόν έχει την υποχρέωση να φέρει μαζί του ενημερωμένο το βιβλιάριο υγείας ή το διαβατήριο του σκύλου του. Οι υποχρεώσεις των περιπτώσεων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύουν για τους σκύλους βοήθειας, καθώς και για τους σκύλους φύλαξης ποιμνίων, τους κυνηγικούς σκύλους και τους σκύλους έρευνας και διάσωσης κατά τη διάρκεια της φύλαξης του ποιμνίου, του κυνηγιού, της εκπαίδευσης και της έρευνας και διάσωσης, αντίστοιχα.

5. Αφαιρείται η άδεια κυνηγιού από κυνηγό, του οποίου ο σκύλος, που χρησιμοποιείται στο κυνήγι, δεν έχει σημανθεί σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 και δεν έχει εγγραφεί χειρόγραφα ή με την ετικέτα ταυτοποίησης, ο αριθμός της σήμανσης στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριο του ζώου συντροφιάς, μέχρι να σημανθεί το συγκεκριμένο ζώο. Τα μέσα μεταφοράς, που χρησιμοποιούνται στην περίπτωση αυτή, πρέπει να είναι κατάλληλα με επαρκή χώρο, φωτισμό και αερισμό και να ικανοποιούν τις φυσιολογικές ανάγκες του ζώου.

6. Πέραν των περιοχών που καθορίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 57 του ν. 2637/1998 «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθυντών και θέσεων προσωπικού, στο Υπουργείο Γεωργίας και «Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης» Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α' 200) σε ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές επιτρέπεται να καθορίζονται περιορισμένοι χώροι εκγύμνασης σκύλων, καθώς και να διεξάγονται αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών με όρους και προϋποθέσεις, που καθορίζονται και στις δύο περιπτώσεις με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

7. Μετά την παρέλευση 30 ημερών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού απαγορεύεται η δημοσίευση αγγελιών για ζώα συντροφιάς προς πώληση, υιοθεσία ή δωρεάν παραχώρηση σε έντυπα, φυλλάδια, τοιχοκολλήσεις ή σε ιστοσελίδες, αν δεν αναφέρεται ο αριθμός της ηλεκτρονικής σήμανσής τους.

8.α. Απαγορεύεται να εισάγονται στην Ελλάδα ζώα συντροφιάς, που δεν έχουν ηλεκτρονική σήμανση. Τα στοιχεία σήμανσης και όνομα εισαγωγέα, από χώρες εκτός Ε.Ε. καταγράφονται στα σημεία εισόδου στην Ελλάδα και ενημερώνεται απευθείας η ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β. Απαγορεύεται η αφαίρεση του μέσου ηλεκτρονικής σήμανσης από τον ιδιοκτήτη του ζώου συντροφιάς (με σκοπό να αποτραπούν φαινόμενα εγκατάλειψης ζώου) ή από άλλο πρόσωπο ή από κτηνίατρο (με σκοπό την αποτροπή παράνομου σκοπού).

Άρθρο 6

Εκτροφή, αναπαραγωγή και εμπορία ζώων συντροφιάς

1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων, που για εμπορικούς σκοπούς εκτρέφει, αναπαράγει ή πωλεί ζώα συντροφιάς, οφείλει να εφοδιάζεται με αντίστοιχη άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, που εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας, στην οποία έχει την κατοικία ή την έδρα του, να υπόκειται στον έλεγχο της αρχής αυτής και να συμμορφώνεται με τους όρους, που προβλέπονται στο π.δ. 184/1996. Για τη χορήγηση άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς πρέπει να τηρούνται οι κανόνες ευζωίας, οι κανόνες ασφάλειας, οι κανόνες παροχής κατάλληλης κτηνιατρικής αντίληψης των ζώων και οι διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Οι εκτρεφόμενοι, αναπαραγόμενοι ή οι προς πώληση σκύλοι και γάτες διαθέτουν βιβλιάριο υγείας ή διαβατήριο, σημαίνονται υποχρεωτικά και καταχωρίζονται στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση του άρθρου 4. Στις εγκαταστάσεις εκτροφής, αναπαραγωγής ή εμπορίας τους πρέπει να τηρούνται όλοι οι κανόνες ευζωίας, ασφάλειας και παροχής κατάλληλης κτηνιατρικής περίθαλψης. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Όταν εκτρέφεται έστω και ένας θηλυκός σκύλος αναπαραγωγής για εμπορικούς σκοπούς απαιτείται υποχρεωτικά η έκδοση άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς. Άδεια εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς απαιτείται και για τους ερασιτέχνες εκτροφείς σκύλων ή γατών όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.» - **ANTIK. ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4(Α) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]** . Για κάθε θηλυκό ζώο αναπαραγωγής τηρούνται μητρώα. Θηλυκοί σκύλοι αναπαραγωγής δεν γονιμοποιούνται πριν από το δεύτερο οιστρικό κύκλο και σε καμία περίπτωση πριν από την παρέλευση εννέα μηνών από τον τελευταίο τοκετό. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή μετά το 9ο έτος της ηλικίας του ζώου.

2. Δεν επιτρέπεται να επιλέγονται για αναπαραγωγή ζώα συντροφιάς, που τα ανατομικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά ή τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς τους μπορεί, ανάλογα με το είδος και τη φυλή, να αποδειχθούν βλαβερά για την υγεία και ευζωία του θηλυκού αναπαραγωγικού ζώου συντροφιάς και των απογόνων του. Ο προσδιορισμός των βλαβερών χαρακτηριστικών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Απαγορεύεται:

α) η πώληση σκύλων και γατών σε υπαίθριους δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανόμενων των υπαίθριων αγορών,
β) η πώληση ζώων συντροφιάς με ηλικία μικρότερη των οκτώ (8) εβδομάδων,
γ) η εισαγωγή και εμπορία σκύλων που είναι ακρωτηριασμένοι,
δ) η αναπαραγωγή σκύλων που είναι ακρωτηριασμένοι.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4(Β) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «4. Για τη χορήγηση της άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς, καθώς και της άδειας εκπαιδευτή σκύλων σε επαγγελματίες εκτροφείς και ερασιτέχνες, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι ειδικόί όροι και οι προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούν οι χώροι εκτροφής, αναπαραγωγής, εμπορίας και εκπαίδευσης των ζώων συντροφιάς ως προς τις εγκαταστάσεις, τους χώρους διαμονής ή παραμονής των ζώων, τις συνθήκες ευζωίας και τον αναγκαίο εξοπλισμό ανά είδος ζώου, η αρμόδια αρχή ελέγχου, η διαδικασία ελέγχου και οι κυρώσεις, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4(Γ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

5. Κατά την πώληση ενός ζώου, υπογράφεται η «Δήλωση Αγοράς ζώου από νέο ιδιοκτήτη», μεταξύ του πωλητή και

του αγοραστή-νέου ιδιοκτήτη, σύμφωνα με το υπόδειγμα «Δήλωση Αγοράς ζώου» του Παραρτήματος 5.

Άρθρο 7

Διοργάνωση εκθέσεων με ζώα συντροφιάς

[Αρχή Τροποποίησης] «1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων, που διοργανώνει εκθέσεις με ζώα συντροφιάς, οφείλει να εφοδιάζεται με σχετική άδεια, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του οικείου Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί από την υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

2. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης τα ζώα συντροφιάς πρέπει να βρίσκονται υπό την άμεση επίβλεψη του ιδιοκτήτη, κατόχου ή συνοδού τους, ο οποίος οφείλει να μην τους προξενεί φόβο ή πόνο. Ζώα συντροφιάς, που εκδηλώνουν χωρίς αιτία επιθετική συμπεριφορά προς τα άλλα ζώα ή τον άνθρωπο, φέρουν υποχρεωτικά φίμωτρο ή απομακρύνονται από την έκθεση. Η παρουσία κτηνιάτρου είναι υποχρεωτική σε όλη τη διάρκεια της έκθεσης.

3. Τα ζώα συντροφιάς, που συμμετέχουν σε εκθέσεις, πρέπει να έχουν σημανθεί και καταγραφεί και οι συνοδοί τους να φέρουν το βιβλιάριο υγείας ή το διαβατήριό τους, από το οποίο να προκύπτει ότι είναι εμβολιασμένα και ότι έχουν υποβληθεί σε πρόσφατο αποπαρασιτισμό.

4. Απαγορεύεται η συμμετοχή ακρωτηριασμένων ζώων σε κάθε είδους εκθέσεις.

Άρθρο 8

Διατήρηση ζώων συντροφιάς σε κατοικίες

1. Επιτρέπεται η διατήρηση δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς σε κάθε κατοικία. Στις πολυκατοικίες, που αποτελούνται από δύο διαμερίσματα και πάνω, επιτρέπεται η διατήρηση δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς σε κάθε διαμέρισμα με την προϋπόθεση ότι αυτά: α) διαμένουν στο ίδιο διαμέρισμα με τον ιδιοκτήτη τους ή τον κάτοχό τους, β) δεν παραμένουν μόνιμα στις βεράντες ή στους ανοιχτούς χώρους του διαμερίσματος, γ) η παραμονή στα διαμερίσματα πολυκατοικιών τελεί υπό την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων ευζωίας, των υγειονομικών διατάξεων και των αστυνομικών διατάξεων περί κοινής ησυχίας και δ) έχουν ελεγχθεί ηλεκτρονικά, έχουν σημανθεί, καταγραφεί και φέρουν βιβλιάριο υγείας.

Δεν μπορεί να απαγορευθεί η διατήρηση ζώων συντροφιάς με τον κανονισμό της πολυκατοικίας, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου. Με τον ίδιο κανονισμό μπορεί να περιορίζεται ο μέγιστος αριθμός των ζώων, που επιτρέπονται, στα δύο (2) ζώα ανά διαμέρισμα.

2. Επιτρέπεται η διατήρηση ζώων συντροφιάς, που έχουν σημανθεί και καταχωρισθεί νομίμως και φέρουν βιβλιάριο υγείας, στις μονοκατοικίες με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καλής μεταχείρισης και ευζωίας των ζώων, καθώς και οι ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και οι αστυνομικές διατάξεις περί κοινής ησυχίας.

3. Απαγορεύεται η διατήρηση και παραμονή ζώων συντροφιάς σε κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας. Επιτρέπεται όμως στην πυλωτή, στην ταράτσα, στον ακόλυπτο χώρο και στον κήπο εφόσον υφίσταται η ομόφωνη απόφαση της γενικής συνέλευσης των ιδιοκτητών.

4. Οι ανωτέρω αριθμητικοί περιορισμοί ισχύουν μόνο για σκύλους και γάτες. Για τα λοιπά ζώα συντροφιάς, πρέπει να τηρούνται οι όροι της παραγράφου 2.

Άρθρο 9

Περισυλλογή και διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

[Αρχή Τροποποίησης] «1. Οι Δήμοι υποχρεούνται να μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους Δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και

σωματεία, αφού προηγηθεί σχετική έγγραφη συμφωνία με τον αρμόδιο Δήμο, ο οποίος έχει τη συνολική εποπτεία των αδέσποτων ζώων συντροφιάς εντός των διοικητικών του ορίων. Οι κατά τα ως άνω φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία που εγκρίνονται από τον αρμόδιο Δήμο οφείλουν να διαθέτουν υποδομή, συνιστάμενη στην ύπαρξη κατάλληλων σχετικών εγκαταστάσεων ή οχημάτων μεταφοράς ζώων και ανθρώπινο δυναμικό με εμπειρία στο χειρισμό των ζώων. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται το είδος και ο αριθμός των εγκαταστάσεων και των οχημάτων, καθώς και η εμπειρία του ανθρώπινου δυναμικού, που πρέπει να διαθέτουν οι φιλοζωικές ενώσεις και τα σωματεία, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτής της παραγράφου.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(A) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

2. Για τον παραπάνω σκοπό κάθε Δήμος ή όμοροι ή συνεργαζόμενοι Δήμοι ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς επιτρεπομένης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ή και εθελοντές φιλοζώους σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Στους Δήμους είναι δυνατόν να παρέχεται και οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων. Τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελούν χώρους προσωρινής παραμονής και περίθαλψης και η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδιαίτηματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Ο έλεγχος τήρησης των όρων λειτουργίας τους ασκείται από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 604/1977. Τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου διοικητικά πρόστιμα καθορίζονται από 1.000 έως 10.000 ευρώ. **[Αρχή Τροποποίησης]**«Υπό την εποπτεία των Δήμων, μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργούν καταφύγια ή και κτηνιατρεία αδέσποτων ζώων συντροφιάς και από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, που διαθέτουν το κατάλληλο κτηνιατρικό προσωπικό, τουλάχιστον έναν κτηνίατρο ανά 50 ζώα, την τεχνική υποδομή, τις εγκαταστάσεις και τον αναγκαίο εξοπλισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978, όπως ισχύουν.» - **ANTIK. ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΚΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(B) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης]«3. Για την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς. Τα συνεργεία αυτά ελέγχονται για το έργο τους, ως προς τις επιτρεπόμενες μεθόδους σύλληψης και αιχμαλωσίας των ζώων αυτών, από κτηνίατρο της αρμόδιας υπηρεσίας Κτηνιατρικής του Δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από κτηνίατρο του Τμήματος Κτηνιατρικής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Η εποπτεία και ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει ανάλυσης κινδύνου. Τη μέριμνα για την εκπαίδευση των ατόμων αυτών έχει ο οικείος Δήμος.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(Γ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης]«4. α) Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στα δημοτικά κτηνιατρεία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στείρωνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση ως αδέσποτα και καταγράφονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση.

β) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή.

γ) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους και αρνηθούν τα φιλοζωικά σωματεία της περιοχής να αναλάβουν τη φροντίδα, εποπτεία και τη διαδικασία υιοθεσίας τους, υποβάλλονται σε ευθανασία.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(Δ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

5. Αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, και διαπιστώνεται από τη σήμανσή τους ότι έχουν ιδιοκτήτη, που έχει δηλώσει ή αμέλησε να δηλώσει την απώλειά τους, επιστρέφονται σε αυτόν.

6. Αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, και διαπιστώνεται ότι είναι υγιή ή έχουν πλέον αποθεραπευθεί, καθώς και τα προερχόμενα από παράδοση από τον ιδιοκτήτη τους μπορούν να υιοθετούνται από ενήλικα άτομα ή από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, που λειτουργούν νόμιμα.

7. Σε κάθε περίπτωση τα ζώα συντροφιάς, που υιοθετούνται, σημαίνονται άμεσα ηλεκτρονικά και καταγράφονται στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση με τα πλήρη στοιχεία του προσωρινού και του οριστικού ιδιοκτήτη τους και υποβάλλονται σε αποπαρασίτωση και εμβολιασμό. Κατά την παράδοση ενός ζώου για υιοθεσία υπογράφεται η «Δήλωση Υιοθεσίας ζώου από νέο ιδιοκτήτη» μεταξύ του υπευθύνου του καταφυγίου ή του φιλοζωικού σωματείου και του νέου ιδιοκτήτη, σύμφωνα με το Υπόδειγμα «Δήλωση Υιοθεσίας Ζώου» του Παραρτήματος 4.

8. Στην περίπτωση υιοθεσίας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς από ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη, που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της Ελλάδας, η υιοθεσία πραγματοποιείται με την απευθείας παράδοσή τους στους ενδιαφερόμενους νέους ιδιοκτήτες υπό την προϋπόθεση ότι τα ζώα έχουν στείρωθεί, σημανθεί και καταγραφεί στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα πλήρη στοιχεία του προσωρινού κατόχου τους και τα πλήρη στοιχεία του νέου ιδιοκτήτη, τα οποία προκύπτουν από επίσημο αποδεικτικό έγγραφο. Απαγορεύεται η διατήρηση και παραμονή των ζώων αυτών σε καταφύγια εκτός Ελλάδας.

9. Ζώα συντροφιάς ηλικίας μικρότερης των πέντε (5) μηνών, που δεν έχουν υιοθετηθεί, παραμένουν προσωρινά στα καταφύγια ζώων, που διατηρούν οι Δήμοι ή τα Διαδημοτικά Κέντρα και τα συνεργαζόμενα με τους φορείς αυτούς φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ως τη συμπλήρωση της ηλικίας των πέντε (5) μηνών, έχοντας την απαραίτητη κτηνιατρική φροντίδα. Ζώα συντροφιάς, που δεν έχουν υιοθετηθεί και σύμφωνα με γνωμάτευση του κτηνίατρου κρίνονται ότι είναι υγιή, επανεπεντάσσονται άμεσα στο οικείο τους περιβάλλον, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου που περισυλλέγησαν, αφού προηγουμένως ελεγχθεί ότι έχουν σημανθεί και καταγραφεί ηλεκτρονικά και ότι έχουν υποβληθεί σε αποπαρασίτωση, εμβολιασμό και στείρωση.

[Αρχή Τροποποίησης]«10. Για την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων ζώων συντροφιάς λαμβάνεται υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που επαναφέρονται. Την ευθύνη για την επίβλεψη και τη φροντίδα των επανεπεντασόμενων αδέσποτων ζώων έχουν, από κοινού, οι Δήμοι, οι οποίοι μάλιστα δύνανται να δημιουργήσουν και σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με αυτούς φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις. Δεν απαγορεύεται η παροχή τροφής και νερού σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς από φιλόζωους πολίτες, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καθαριότητας και υγιεινής. Δεν επιτρέπεται επαναφορά σε περιοχές με νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, στους χώρους αποβίβασης και επιβίβασης ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών στα λιμάνια, στα αεροδρόμια,

στους σιδηροδρομικούς σταθμούς, στους περιφραγμένους αρχαιολογικούς χώρους και στους περιφραγμένους χώρους του Οργανισμού Κεντρικών Αγορών και Αλιείας ΑΕ και της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης ΑΕ. Με απόφαση της πενταμελούς επιτροπής της παραγράφου 12 ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες προσδιορισμού της πυκνότητας του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που αυτά επαναφέρονται, καθώς και η οριοθέτηση των περιοχών που δεν επιτρέπεται η επαναφορά τους.

11. Οι στείρωσεις σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, όπως επίσης και η σήμανση και η καταγραφή τους πραγματοποιούνται δωρεάν και από εθελοντές επαγγελματίες κτηνιάτρους, που έχουν την Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα ενός από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίοι συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν νόμιμα το επάγγελμα του κτηνιάτρου στην Ελλάδα. Εθελοντές κτηνιάτροι που μετακινούνται προς τη Χώρα, προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του κτηνιάτρου προσωρινά ή περιστασιακά, πραγματοποιούν μόνο στείρωσεις και σήμανση αδέσποτων ζώων.

Στους εθελοντές κτηνιάτρους για την πραγματοποίηση των στείρωσεων, της σήμανσης και της καταγραφής των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να διατίθενται οι εγκαταστάσεις των γραφείων των αρμόδιων Υπηρεσιών Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας ή του Δήμου ή άλλοι χώροι που ανήκουν στην οικεία Περιφέρεια ή Δήμο, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι, υπό την εποπτεία των προαναφερθέντων αρμόδιων υπηρεσιών. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι προδιαγραφές των εγκαταστάσεων αυτών, ο εξοπλισμός τους, η χρονική διάρκεια διάθεσής τους, η διαδικασία διάθεσης και κάθε σχετικό θέμα. Για τον ίδιο σκοπό, επιτρέπεται να διατίθενται και οι χώροι τοπικών ιδιωτικών κτηνιατρείων.

Η στείρωση, σήμανση και καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να πραγματοποιείται και σε κινητές εγκαταστάσεις κατάλληλες για άσκηση κτηνιατρικών πράξεων, που διαθέτουν οι εθελοντές κτηνιάτροι. Για τις κινητές εγκαταστάσεις παροχής κτηνιατρικών πράξεων χορηγείται άδεια λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου πρόκειται να δραστηριοποιηθούν, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 13.

12. α) Σε κάθε Δήμο συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, τα δύο μέλη της οποίας ορίζονται από τα φιλοζωικά σωματεία και τις ενώσεις που λειτουργούν νόμιμα και που εδρεύουν στο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα. Στην επιτροπή μετέχουν:

αα) Ένας (1) κτηνίατρος, που ορίζεται από τον οικείο Δήμο και ο οποίος είναι, κατά προτίμηση, ο υπεύθυνος του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ελλείψει αυτού άλλος ιδιώτης κτηνίατρος.

ββ) Ένας (1) εκπαιδευτής σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων και ελλείψει αυτού εκπρόσωπος του οικείου Δήμου.

γγ) Ένας (1) εκπρόσωπος, που ορίζεται από τον οικείο Δήμο, με τον αναπληρωτή του.

Η επιτροπή αποφασίζει για την επικινδυνότητα ενός ζώου συντροφιάς, σύμφωνα με τον ορισμό της περίπτωσης στ' του άρθρου 1, όπως ισχύει και αντιμετωπίζει τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων. Οι Δήμοι, οι Περιφερειακές Ενότητες και οι Περιφέρειες δημιουργούν δίκτυο ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς υιοθεσία.

β) Στην περίπτωση που υπάρχει διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας σε

αδέσποτο ζώο συντροφιάς, την οριστική απόφαση λαμβάνει ειδική επιστημονική επιτροπή που συγκροτείται σε κάθε Δήμο με απόφαση του Δημάρχου και αποτελείται από:

αα) έναν κτηνίατρο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας με τον αναπληρωτή του, ββ) έναν ιδιώτη κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στη Χώρα και δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου με τον αναπληρωτή του, γγ) έναν κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στη Χώρα και συνεργάζεται με το φιλοζωικό σωματείο που δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου με τον αναπληρωτή του.

Σε περίπτωση επιθετικού ζώου ο Δήμος μπορεί να ζητήσει τη γνώμη εκπαιδευτή σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως αναγνωρισμένου σωματείου εκπαιδευτών σκύλων.» - **ANTIK. ΤΩΝ ΠΑΡ. 10, 11 ΚΑΙ 12 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(Ε) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

13. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις επιτρεπόμενες μεθόδους ευθανασίας, τους όρους λειτουργίας των κινητών εγκαταστάσεων πραγματοποίησης κτηνιατρικών πράξεων, σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

[Αρχή Τροποποίησης]«14. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι πρόσθετοι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση από την αρμόδια Περιφέρεια σε Δήμους, σε Συνδέσμους Δήμων και υπό την εποπτεία των Δήμων, σε συγκεκριμένα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς για τη λειτουργία τους και κάθε σχετικό θέμα.» - **ANTIK. ΤΗΣ ΠΑΡ. 14 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(ΣΤ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης]«15. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ο Δήμος και οι σύνδεσμοι Δήμων, που επιχορηγούνται για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 15 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6(Ζ) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 10

Μετακίνηση και μεταφορά ζώων συντροφιάς

1. Η μετακίνηση και μεταφορά ζώων συντροφιάς διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού (Ε.Κ.) 998/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 «για τους υγειονομικούς όρους που εφαρμόζονται στις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς και για την τροποποίηση της Οδηγίας 92/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου», του Κανονισμού (Ε.Ε.) 388/2010 της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2010, του Κανονισμού (Ε.Κ.) 1/2005 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2004 «για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά», καθώς και από τις διατάξεις του π.δ. 184/1996 (Α' 137).

2. Με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων ρυθμίσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ή Κανονισμών των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς επιτρέπεται η μεταφορά μικρών ζώων συντροφιάς σε όλα τα οδικά, σιδηροδρομικά και σταθερής τροχιάς μέσα μαζικής μεταφοράς, καθώς και στα ταξί και στα επιβατηγά πλοία, εφόσον τα ζώα είναι τοποθετημένα σε ασφαλές κλουβί μεταφοράς και συνοδεύονται από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχό τους. **[Αρχή Τροποποίησης]**«Οι σκύλοι βοήθειας, εφόσον φέρουν λουρί χειρισμού, μπορούν να μεταφέρονται στα μέσα μεταφοράς, χωρίς κλουβί μεταφοράς και χωρίς φίμωτρο, ανεξάρτητα από το μέγεθός

τους.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 7α ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

3. Τα επιβατηγά πλοία υποχρεωτικά διαθέτουν καθαρά κλουβιά, προστατευόμενα από αντίξοες καιρικές συνθήκες, για τη μεταφορά μεγάλων ζώων συντροφιάς.

4. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται κατά τις μετακινήσεις ή μεταφορές, που διενεργούνται από τα συνεργεία περισυλλογής αδέσποτων ζώων και τα συνεργεία μεταφοράς ζώων του άρθρου 9 από και προς τα κτηνιατρεία, τις κτηνιατρικές κλινικές και τα καταφύγια εντός της Επικράτειας.

Άρθρο 11

Αποτροπή πρόσβασης αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε απορρίμματα και περισυλλογή νεκρών ζώων

1. Οι υπεύθυνοι σφαγείων, κρεοπωλείων, νοσοκομείων, στρατοπέδων, κατασκηνώσεων, καταστημάτων διάθεσης τροφίμων, εγκαταστάσεων μαζικής εστίασης και γενικά χώρων υγειονομικού ενδιαφέροντος έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της πρόσβασης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς στα απορρίμματα των εγκαταστάσεών τους.

2. Οι υπηρεσίες, που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις είναι αρμόδιες για την καθαριότητα των οδών του εθνικού, επαρχιακού και αστικού δικτύου, έχουν άμεση υποχρέωση να απομακρύνουν από τις οδούς και τα πεζοδρόμια τα νεκρά ζώα και να μεριμνούν για την αποτέφρωση ή την υγειονομική ταφή τους, σύμφωνα με τις εθνικές και κοινοτικές διατάξεις. Αποτεφρωτήρια ζώων συντροφιάς ιδρύονται και λειτουργούν και από Δήμους και Συνδέσμους Δήμων.

[**Αρχή Τροποποίησης**]**«3. Η διάθεση των νεκρών ζώων συντροφιάς, όπως αποτέφρωση και υγειονομική ταφή, πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 7β ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 12

Απαγόρευση χρησιμοποίησης κάθε είδους ζώου σε κάθε είδους θεάματα και άλλες συναφείς δραστηριότητες

1. Απαγορεύεται η διατήρηση κάθε είδους ζώου σε τσίρκο ή σε θιάσο με ποικίλο πρόγραμμα, εφόσον τα ζώα αυτά χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε σκοπό στο πρόγραμμά τους, πραγματοποιούν παραστάσεις ή παρελαύνουν ή εμφανίζονται ενώπιον του κοινού.

2. Απαγορεύεται η διατήρηση κάθε είδους ζώου σε επιχειρήσεις ψυχαγωγικών παιχνιδιών, πίστας αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών, επιδείξεων, πανηγυριών ή άλλων καλλιτεχνικών ή ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, εφ' όσον τα ζώα χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε σκοπό στο πρόγραμμά τους.

[**Αρχή Τροποποίησης**]**«2.α. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ζώου σε υπαίθρια δημόσια έκθεση με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού οφέλους.» - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 2Α ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 12 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 8 ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

3. Απαγορεύεται η εκτροφή, η εκπαίδευση και η χρησιμοποίηση ζώων για οποιοδήποτε είδος μονομαχίας. Επίσης απαγορεύεται η εκτροφή και η χρησιμοποίηση σκύλων και γατών για παραγωγή γούνας, δέρματος, κρέατος ή για την παρασκευή φαρμακευτικών ή άλλων ουσιών.

Άρθρο 13

Εξαιρέσεις

[**Αρχή Τροποποίησης**]**«1. Από τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 12 εξαιρούνται, οι νομίμως λειτουργούντες ζωολογικοί κήποι, τα**

ενυδρεία, τα καταστήματα πώλησης ζώων, τα κέντρα περιθάλψης ειδών άγριας πανίδας, τα εκτροφεία θηραμάτων και οι εκθέσεις ανάπτυξης και προβολής του κτηνοτροφικού και γεωργικού τομέα, που διέπονται από ειδικές διατάξεις, υπό την προϋπόθεση ότι και στους παραπάνω χώρους δεν διεξάγονται παραστάσεις, κάθε είδους, με τη συμμετοχή ζώων, πλην παραστάσεων ιππικής δεξιοτεχνίας και διεξαγωγής αθλημάτων ιππασίας, που περιλαμβάνουν την υπερπήδηση εμποδίων, την ιππική δεξιοτεχνία και το ιππικό τρίαθλο.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

2. Οι διατάξεις του άρθρου 12 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του άρθρου 7, καθώς και των ειδικών διατάξεων, που αφορούν στα άλογα ιπποδρομιών και στις ιπποδρομίες.

Άρθρο 14

Αρμόδια αρχή

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του άρθρου 12 είναι ο Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που εκδίδει την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης ή πραγματοποίησης της εκδήλωσης κατά το άρθρο 81 του ν. 3463/2006.

Άρθρο 15

Υπεύθυνη δήλωση

1. Στις περιπτώσεις που για κερδοσκοπικά, ψυχαγωγικά ή καλλιτεχνικά θεάματα, μουσικής ή παραστατικής ή άλλης τέχνης ή άλλες συναφείς καλλιτεχνικές ή ψυχαγωγικές εκδηλώσεις ή προγράμματα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 12, απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας, ο αιτών την άδεια οφείλει να υποβάλει στην αρμόδια για τη χορήγηση της άδειας αρχή και υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 ότι δεν διατηρεί ζώα στις εγκαταστάσεις του με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους με οποιονδήποτε τρόπο στο πρόγραμμα ή στην εκδήλωση με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 13.

2. Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 δικαιούται να κάνει επιτόπιο έλεγχο στο σημείο εγκατάστασης της επιχείρησης οποιαδήποτε χρονική στιγμή, πριν ή και μετά την έκδοση της άδειας, για να διαπιστώσει αν τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου η αρχή μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών, εφόσον το κρίνει απαραίτητο. Η επιχείρηση οφείλει να συνδράμει την αρχή κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Σε περίπτωση άρνησής της δεν χορηγείται η άδεια λειτουργίας ή, αν αυτή έχει ήδη χορηγηθεί, ανακαλείται.

3. Η αρχή του άρθρου 14 είναι αρμόδια και για την παραλαβή και εξέταση καταγγελιών τρίτων, ιδιωτών ή σωματείων, σχετικά με παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 12 του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση καταγγελίας η αρχή υποχρεούται σε άμεσο επιτόπιο έλεγχο το αργότερο εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας.

Άρθρο 16

Κακοποίηση των ζώων

α. Με την επιφύλαξη ειδικά προβλεπόμενων περιπτώσεων της ισχύουσας κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, καθώς και της διάταξης του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 9 απαγορεύεται ο βασανισμός, η κακοποίηση, η κακή και βίαναυση μεταχείριση οποιουδήποτε είδους ζώου, καθώς και οποιαδήποτε πράξη βίας κατ' αυτού, όπως ιδίως η δηλητηρίαση, το κρέμασμα, ο πνιγμός, το κάψιμο, η σύνθλιψη και ο ακρωτηριασμός. Η στείρωση του ζώου καθώς και κάθε άλλη κτηνιατρική πράξη με θεραπευτικό σκοπό, δεν θεωρείται ακρωτηριασμός.

β. Απαγορεύεται, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κινηματογραφικών ταινιών και γενικότερα οπτικοακουστικού υλικού εκπαιδευτικού προσανατολισμού, η πώληση, εμπορία και παρουσίαση – διακίνηση μέσω διαδικτύου οποιουδήποτε οπτικοακουστικού υλικού, όπως βίντεο ή άλλου είδους κινηματογραφικού ή φωτογραφικού υλικού στα οποία απεικονίζεται οποιαδήποτε πράξη βίας εναντίον ζώου, καθώς και σεξουαλική συνεύρεση μεταξύ ζώων ή μεταξύ

ζώου και ανθρώπου με σκοπό το κέρδος ή τη σεξουαλική ικανοποίηση ατόμων που παρακολουθούν ή συμμετέχουν σε αυτά. Στην ανωτέρω απαγόρευση συμπεριλαμβάνεται και η περίπτωση της μονομαχίας μεταξύ ζώων.

γ. Σε περίπτωση τραυματισμού ζώου συντροφιάς σε τροχαίο ατύχημα, ο υπαίτιος της πράξης αυτής, υποχρεούται να ειδοποιήσει άμεσα τον οικείο Δήμο, προκειμένου να παρασχεθεί στο τραυματισμένο ζώο η απαραίτητη κτηνιατρική φροντίδα.

Άρθρο 17

Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και καταπολέμησης ζωνόσων

1. Η πρόληψη και η αντιμετώπιση των νοσημάτων, που μεταδίδονται από τα ζώα στον άνθρωπο ή σε άλλα ζώα του ίδιου ή άλλου είδους, γίνεται με ειδικά προγράμματα, που καταρτίζονται από τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εφαρμόζονται από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Αν εκδηλωθεί κρούσμα λύσσας σε ζώο, η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής μπορεί να λαμβάνει πρόσθετα μέτρα είτε σε συγκεκριμένη περιοχή της χώρας είτε σε όλη την επικράτεια πέραν εκείνων, που προβλέπονται από τις διατάξεις των νόμων 1197/1981 και 2017/1992.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι κτηνιατρικοί υγειονομικοί κανόνες και όροι, που αφορούν στην αποτροπή του κινδύνου εισβολής στη χώρα ή διαφυγής επιζωοτικών νοσημάτων.

[Αρχή Τροποποίησης] «Άρθρο 17Α Αντιμετώπιση λείσμανιάσης

1. Οι δεσποζόμενοι σκύλοι, στους οποίους έχει διαγνωστεί η νόσος της λείσμανιάσης (*Leishmania spp*) από κτηνίατρο και έχει επιβεβαιωθεί με εργαστηριακές εξετάσεις η μη αναστρέψιμη πορεία της, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες υγείας και ευζωίας των ζώων, καθώς και το δυνητικό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, από την ύπαρξη φλεβοτόμων – μεταδοτών της ως άνω νόσου, υπόκεινται σε ευθανασία, με τη συναίνεση του ιδιοκτήτη.

Στην περίπτωση που δεν εφαρμόζεται ευθανασία, μετά από γνωμάτευση του κτηνίατρο και με την ευθύνη των ιδιοκτητών των δεσποζόμενων σκύλων, λαμβάνονται όλα τα υποστηρικτικά θεραπευτικά και προληπτικά μέτρα, λόγω του ότι η νόσος κατατάσσεται στα νοσήματα υποχρεωτικής δήλωσης, σύμφωνα με το π.δ. 41/2006 (Α' 44) και καταγράφεται υποχρεωτικά στο βιβλίο των νοσημάτων υποχρεωτικής δήλωσης, που πρέπει να διατηρεί κάθε κτηνίατρος.

2. Σε όλους τους αδέσποτους σκύλους, ανεξάρτητα με την κλινική εικόνα, που είναι υπό την προστασία φιλοζωικών ενώσεων ή σωματείων ή Δήμων, αν οι σκύλοι βρίσκονται σε καταφύγια ζώων ή είναι ελεύθεροι, αντίστοιχα, επιβάλλεται ορολογική εξέταση για την ανίχνευση τίτλου αντισωμάτων κατά της *Leishmania spp*, κατά την πρώτη διαδικασία περισυλλογής τους και πριν από οποιαδήποτε άλλη ιατρική πράξη, όπως περίθαλψη ή στείρωση.

Εφόσον το αποτέλεσμα είναι θετικό:

α) Αν επιβεβαιωθεί από τον κτηνίατρο, με επιπλέον αιματολογικές εξετάσεις, η μη αναστρέψιμη πορεία της, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες υγείας και ευζωίας των ζώων, καθώς και το δυνητικό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, από την ύπαρξη φλεβοτόμων – μεταδοτών της *Leishmania spp*, υπόκεινται σε ευθανασία.

β) Αν, μετά από γνωμάτευση κτηνίατρο, η κλινική εικόνα και οι αιματολογικές και παρασιτολογικές εξετάσεις επιτρέπουν τη θεραπεία, οι σκύλοι επιβάλλεται να κρατούνται σε κλειστό χώρο καθ' όλη τη διάρκεια της θεραπείας. Η θεραπεία ορίζεται από τον κτηνίατρο, σύμφωνα με τα προτεινόμενα θεραπευτικά πρωτόκολλα, με τη χρησιμοποίηση εγκεκριμένων φαρμακευτικών σκευασμάτων από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων ή τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων.

Με ευθύνη των φιλοζωικών ενώσεων ή σωματείων ή των Δήμων, ανάλογα με το αν οι σκύλοι βρίσκονται σε καταφύγια ζώων ή είναι ελεύθεροι, γίνεται αυστηρή καταγραφή των ζώων που είναι υπό θεραπεία, τηρούνται όλα τα παραστατικά των εξετάσεων και αναλαμβάνεται η ευθύνη της πλήρους θεραπείας και λήψης των κατάλληλων προληπτικών μέτρων για την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Εάν οι σκύλοι δοθούν σε αναδόχους επιβάλλεται η υποχρεωτική γραπτή ενημέρωση του αναδόχου για τον τίτλο αντισωμάτων και εν συνεχεία ο ανάδοχος υποχρεούται να αναλάβει γραπτώς την ευθύνη της ενδεδειγμένης θεραπείας με παράλληλο έλεγχο από τη φιλοζωική ένωση ή σωματείο ή το Δήμο.

Κάθε εξάμηνο επιβάλλεται να γίνεται κτηνιατρική εξέταση και ανίχνευση τίτλου αντισωμάτων κατά της *Leishmania spp* για την αξιολόγηση της πορείας του νοσήματος, με τήρηση όλων των παραστατικών των εργαστηριακών εξετάσεων.

Σε κάθε περίπτωση όλα τα ανωτέρω αποδεικτικά έγγραφα πρέπει να είναι στη διάθεση των Διευθύνσεων Κτηνιατρικής των Περιφερειών της Χώρας για έλεγχο.» - ΠΡΟΣΘ. ΑΡΘΡΟΥ 17Α ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 10 ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 18

Εκπαίδευση, επιμόρφωση, προαγωγή φιλοζωίας

1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε συνεργασία με άλλους φορείς μεριμνούν: α) για την οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων και την προβολή από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, προγραμμάτων πληροφόρησης και εκπαίδευσης των ατόμων, που είναι ιδιοκτήτες ή κάτοχοι ζώων συντροφιάς και των ατόμων, που ασχολούνται με την εκτροφή, εκπαίδευση, εμπόριο και φύλαξη των ζώων αυτών, καθώς και για την ενημέρωση τοπικών κοινωνιών και ομάδων σχετικά με το περιεχόμενο των διατάξεων που αφορούν στην προστασία των ζώων, β) για την προώθηση, ευαισθητοποίηση και ανάπτυξη της ιδέας της φιλοζωίας σε νηπιαγωγεία και σχολεία με εκδηλώσεις, ομιλίες, προβολές, σεμινάρια αντιμετώπισης και χειρισμού αδέσποτων ζώων και άλλα κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να χρηματοδοτούνται οι δραστηριότητες, που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους και να καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση αυτή.

Άρθρο 19

Συμπληρωματικές διατάξεις προστασίας των ζώων

1. Με εντολή του αρμόδιου εισαγγελέα αφαιρείται προσωρινά ή οριστικά το ζώο συντροφιάς ή ζώο άλλης κατηγορίας από την κατοχή του παραβάτη των διατάξεων του άρθρου 5 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ' και του άρθρου 16 και το ζώο παραδίνεται στο καταφύγιο αδέσποτων ζώων του αρμόδιου Δήμου ή σε ενδιαφερόμενη φιλοζωική εταιρεία ή σωματείο. Αν η μεταχείριση του ζώου είναι ιδιαίτερα σκληρή και βίαναυση και προκάλεσε ιδιαίτερο πόνο ή φόβο στο ζώο, η αφαίρεση είναι οριστική. Ο εισαγγελέας μπορεί επίσης με διάταξή του να απαγορεύσει την απόκτηση άλλου ζώου από τον παραβάτη.

2. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας, όταν επιλαμβάνεται δημοσιεύματος ή καταγγελίας, μπορεί, με επιτόπια αυτοψία, να διαπιστώσει τις συνθήκες, που επικρατούν σε οποιοδήποτε καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς ή εκτροφείο, και αν αυτές δεν είναι σύμφωνες με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 και στις ειδικές διατάξεις, που διέπουν τη λειτουργία τους, με προσωρινή διάταξή του, να καθορίσει τα μέτρα που πρέπει να λάβει ο ιδιοκτήτης του καταφυγίου ή εκτροφείου και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να συμμορφωθεί.

Άρθρο 20

Ποινικές κυρώσεις

1. Η παράνομη εμπορία ζώων συντροφιάς κατά τους όρους του παρόντος νόμου, (άρθρο 6, παρ. 1 και άρθρο 10 παρ. 1) τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

[Αρχή Τροποποίησης] «2. Οι παραβάτες των διατάξεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 6, της παραγράφου 4 του άρθρου 7, καθώς και των παραγράφων α' και β' του άρθρου 16 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 20 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 11(Α) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 12 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο έτη και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

4. Οι παραβάτες της διάταξης της περίπτωσης β' της παραγράφου 8 του άρθρου 5, καθώς και η κλοπή οποιουδήποτε ζώου συντροφιάς τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών και χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, ενώ η κλοπή κυνηγετικού σκύλου ή σκύλου βοήθειας τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ένα έτος και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) μέχρι οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ.

[Αρχή Τροποποίησης] «4.α. Οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 3, 4, 7, 9, 10 και 11 του ν. 2017/1992 (Α' 31) τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στην παράγραφο 2.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 4Α ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 20 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 11(Β) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

5. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων η έκθεση βεβαίωσης της παράβασης, που συντάσσεται από αρμόδια Αρχή και διαβιβάζεται αυθημερόν στον αρμόδιο Δήμο για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων και προστίμων.

6. Σε περίπτωση υποτροπής οι χρηματικές ποινές, που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 διπλασιάζονται.

Άρθρο 21

Διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα

Οι διοικητικές κυρώσεις και τα πρόστιμα, που επιβάλλονται για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου αναγράφονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ

2α. Στην περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 8, υποτροπή θεωρείται η μη συμμόρφωση εντός 10 ημερών από τη βεβαίωση της παράβασης.

β. Σε περίπτωση υποτροπής τα πιο πάνω πρόστιμα διπλασιάζονται κάθε φορά ενώ από τους παραβάτες των άρθρων 6, 7 και 12 αφαιρείται και η άδεια λειτουργίας για διάστημα από ένα μήνα έως ένα έτος.

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Αρμόδια όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων του παρόντος νόμου είναι τα αναφερόμενα στην περίπτωση ιδ' του άρθρου 1.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 12(Β) ΤΟΥ ΑΡΘ. 46 ΤΟΥ Ν. 4235/14, ΦΕΚ-32 Α/11-2-14 [Τέλος Τροποποίησης]**

4. Κατά τη διαπίστωση της παράβασης βεβαιώνεται επί τόπου από το αρμόδιο όργανο το προβλεπόμενο διοικητικό πρόστιμο και αντίγραφο της βεβαίωσης της παράβασης αποστέλλεται στην κτηνιατρική υπηρεσία του κατά τόπον αρμόδιου Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί στο Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης του Δήμου ή στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, για την επιβολή του βεβαιωθέντος προστίμου.

5. Ο παραβάτης έχει δικαίωμα να εμφανισθεί αυτοπροσώπως ή να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών στον Προϊστάμενο της κτηνιατρικής υπηρεσίας του κατά τόπον αρμόδιου

Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί στον Προϊστάμενο του Γραφείου Γεωργικής Ανάπτυξης του κατά τόπον αρμόδιου Δήμου, ή στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας προκειμένου να προβάλει τις αντιρρήσεις του. Η απόφαση, με την οποία εξετάζονται οι αντιρρήσεις, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη με αναφορά στα συγκεκριμένα περιστατικά και στοιχεία.

6. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν απορριφθούν επικυρώνεται το διοικητικό πρόστιμο από τον Προϊστάμενο της Αρχής και καταβάλλεται κατά το ήμισυ μέσα σε δέκα ημέρες από τη βεβαίωση της παράβασης. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, το διοικητικό πρόστιμο καταβάλλεται στον δικαιούχο Ο.Τ.Α. χωρίς έκπτωση, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη βεβαίωσή του.

7. Τα πρόστιμα από τις διοικητικές παραβάσεις, που δεν καταβλήθηκαν εντός της προθεσμίας των δύο (2) μηνών, βεβαιώνονται μετά την πάροδο του ανωτέρω διμήνου υποχρεωτικά εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών από τον οικείο Ο.Τ.Α. στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. φορολογίας του παραβάτη. Η βεβαίωση των προστίμων αυτών γίνεται με τη σύνταξη και αποστολή χρηματικών καταλόγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 58 του π.δ. 16/1989, εισάγονται σε Ειδικό Κωδικό Αριθμό Εσόδου του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα δε εισπραττόμενα ποσά, μετά την αφαίρεση των δαπανών εισπραξής, αποδίδονται κατά τετράμηνο στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο τα διανέμει στους Ο.Τ.Α. με βάση συντελεστές κατανομής, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος. Τα ποσά αυτά διατίθενται αποκλειστικά για τη βελτίωση των δημοτικών καταφυγίων και κτηνιατρείων και για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου αυτού.

8. Σε περίπτωση διαρκούς παράβασης, αρμόδια υπηρεσία, που τη βεβαιώνει, ορίζει εύλογο χρόνο για την άρση της και αν ο παραβάτης δεν συμμορφωθεί επιβάλλει νέο πρόστιμο μετά από κάθε νέα βεβαίωση της παράβασης.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στον τρόπο και στη διαδικασία εισπραξής, διάθεσης και αναπροσαρμογής των προστίμων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 22

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν θίγουν άλλες διατάξεις νόμων ή διεθνών συμβάσεων, που κυρώθηκαν με νόμο και προβλέπουν μεγαλύτερη προστασία σε οποιοδήποτε είδος ζώου. Επίσης δεν θίγονται οι διατάξεις του νόμου «περί θήρας» (ν.δ. 86/1969), όπως αυτός εκάστοτε ισχύει και οι κανονιστικές αυτού διατάξεις.

2. Όπου στις διατάξεις του νόμου αυτού αναφέρεται η ηλεκτρονική σήμανση των ζώων συντροφιάς, εννοείται η σήμανση σκύλων και γατών.

3. Τα Παραρτήματα 1 έως 5, που αναφέρονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του.

4. Επιχειρήσεις τσίρκου, θιάσοι με ποικίλο πρόγραμμα ή άλλες ανάλογες επιχειρήσεις με παρεμφερές αντικείμενο, που λειτουργούν μόνιμα ή περιστασιακά στην Ελλάδα και κατέχουν ζώα με σκοπό να τα χρησιμοποιήσουν στις εκδηλώσεις τους ή περιλαμβάνουν στο πρό-γραμμά τους παραστάσεις με οποιαδήποτε συμμετοχή οποιοδήποτε είδους ζώου, οφείλουν να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του παρόντος νόμου μέσα σε επτά μήνες από την έναρξη ισχύος του, άλλως αφαιρείται η άδεια λειτουργίας τους και επιβάλλονται οι προβλεπόμενες διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

5. Εντός διετίας από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δημιουργούνται και λειτουργούν σε κάθε Δήμο ή σε όμορους ή συνεργαζόμενους Δήμους καταφύγια αδέσποτων ζώων.

Άρθρο 23

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 13 του ν. 3170/2003 εκτός από την παράγραφο 6 του άρθρου 7, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο θέματα του νόμου αυτού ή αντίκειται στις διατάξεις του.

Άρθρο 24

1. Το άρθρο τρίτο του ν. 3495/2006 (Α' 215) «Κύρωση του νέου αναθεωρημένου κειμένου της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών» αναριθμείται σε άρθρο πέμπτο.

2. Μεταξύ των άρθρων δεύτερο και πέμπτο παρεμβάλλονται δύο άρθρα, που έχουν ως εξής:

«Άρθρο τρίτο

Επίσημος Εθνικός Οργανισμός Προστασίας Φυτών

Επίσημος εθνικός οργανισμός προστασίας φυτών για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών του παρόντος νόμου ορίζεται η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο τέταρτο

Εξουσιοδότηση

Για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών του παρόντος νόμου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού και μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής:

α) Οι υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου και τα σημεία εισόδου, οι αρμοδιότητές τους, οι φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές και τα καθήκοντά τους, τα επίσημα εργαστήρια για την ανάλυση των επίσημων δειγμάτων, καθώς και οι προδιαγραφές λειτουργίας τους.

β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή των διεθνών προδιαγραφών και προτύπων, σύμφωνα με το άρθρο Χ(4) της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών του παρόντος νόμου.

γ) Τα τέλη ανταποδοτικού χαρακτήρα και τα παράβολα, οι υπόχρεοι καταβολής αυτών, οι παρεχόμενες υπηρεσίες, έναντι των οποίων γίνεται η καταβολή και η διαδικασία είσπραξής τους.

δ) Κάθε άλλο αναγκαίο τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 25

Το άρθρο 17 του ν. 2637/3998, όπως αυτό είχε τροποποιηθεί, αντικατασταθεί και συμπληρωθεί με την παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 2945/2001, την παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 3147/2003 και την παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 3170/2003, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η Νομική Υπηρεσία του ΟΠΕΚΕΠΕ διενεργείται από τους δικηγόρους του άρθρου 23 εδάφιο β' του νόμου αυτού.

2. Στον ΟΠΕΚΕΠΕ παρέχεται νομική συνδρομή από το Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δίκαιου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που λειτουργεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το γνωμοδοτικό έργο παρέχεται κατόπιν υποβολής ερωτημάτων από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για θέματα κοινοτικού δίκαιου.

3. Στον ΟΠΕΚΕΠΕ συνιστάται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μετά από πρόταση του προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, μικτή επιτροπή νομικής και νομοτεχνικής υποστήριξης προκειμένου να παρέχει νομική συνδρομή: α) για την άμεση επίλυση των θεμάτων που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία του ΟΠΕΚΕΠΕ, ως διαπιστευμένου Οργανισμού Πληρωμών και να αποφεύγονται δημοσιονομικές διορθώσεις σε βάρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και β) για τη νομοτεχνική επεξεργασία κανονιστικών πράξεων και συμβάσεων. Για τη

λειτουργία της Επιτροπής εφαρμόζονται κατά τα λοιπά, οι διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Η λειτουργούσα αντίστοιχη επιτροπή καταργείται από 30.9.2011. Τυχόν καταβληθείσα αποζημίωση από 31.3.2011 μέχρι 30.9.2011 δεν αναζητείται.

4. Στις δικαστικές υποθέσεις, η εκάστοτε επιδικαζόμενη δικαστική δαπάνη υπέρ του ΟΠΕΚΕΠΕ βεβαιώνεται με ειδικό κωδικό και εισπράττεται από την αρμόδια ΔΟΥ και ακολούθως αποδίδεται στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

5. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ απολαμβάνει όλων των δικονομικών και ατελειών του Δημοσίου και στις δικαστικές του υποθέσεις εφαρμόζεται ο Κώδικας περί Δικών του Δημοσίου.

6. Οι δαπάνες για τις εκτός έδρας μετακινήσεις του προσωπικού του ΟΠΕΚΕΠΕ που έγιναν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ.8 του άρθρου 45 του ν. 3943/2011. Εφεξής η παρ. 8 του άρθρου 45 του ν. 3943/2011 (Α' 66) δεν θα εφαρμόζεται για τις δαπάνες των εκτός έδρας μετακινήσεων του προσωπικού του ΟΠΕΚΕΠΕ που αφορούν στους επιτόπιους φυσικούς ελέγχους που υποχρεούται, σύμφωνα με κοινοτικούς κανονισμούς, να διενεργεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ.

7. Οποιαδήποτε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται με τη διάταξη αυτή καταργείται.»

Άρθρο 26

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΙΝΑΚΑΣ Διοικητικών κυρώσεων και προστίμων

Για τα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ δείτε τα:

ΦΕΚ Α' 15/2012

ΦΕΚ Α' 32/2014